

KM 06/18 Regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) m.m.

Kirkemøtekomiteens merknader

1. Innledning

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen vil understreke at kirkevalgreglene må vedtas innenfor de rammene som ligger i dagens kirkelov, se særlig kirkeloven §§ 4, 6, 23 og 24 første ledd. Det innebærer blant annet at ved bispedømmerådsvalg skal «sju (..) leke velges ved flertalls- eller forholdstallsvalg, hvorav minst fire velges direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer», jf. kirkeloven § 23 første ledd bokstav d) og at betegnelsene *lek* og *lek kirkelig tilsatt* ikke kan endres på dette tidspunktet. Det er også slått fast i kirkeloven § 4 fjerde ledd at «kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Komiteen viser i den forbindelse til sak KM 10/18.

2. Direkte valg eller kombinasjonsvalg med direkte og indirekte valg

Komiteens flertall går inn for at valget av alle de leke medlemmene til bispedømmerådet og Kirkemøtet skal skje ved direkte valg, jf. § 5-2.

Et mindretall i komiteen går inn for å videreføre dagens ordning, hvor det er opp til bispedømmerådet å velge om alle medlemmene skal velges direkte eller om fire medlemmer skal velges direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer og tre medlemmer velges indirekte av de valgte menighetsrådsmedlemmene.

3. Modell for valgordning

Ved første gangs behandling i komiteen, gikk et flertall i komiteen (9 medlemmer) inn for alternativ 4 a) og et mindretall (8 medlemmer) inn for alternativ 2.

På bakgrunn av første plenumsbehandling og drøftelser i komiteen, har komiteen gjennomført en ny avstemning. Komiteens flertall (11 medlemmer) går inn for alternativ 2, mens komiteens mindretall (6 medlemmer) går inn for alternativ 4 a).

Mindretallet, som går inn for alternativ 4 a), begrunner dette med hensynet til velgerne. Ved å stimulere til at det blir stilt flere lister, vil en kunne sikre reelle valgalternativer for velgerne. Et rent listevalg gjør det lett for velgerne å vite hva de stemmer på. Ordningen vil bidra til at en unngår asymmetriske lister, i betydningen at en liste er bredt sammensatt bestående av kandidater med mange forskjellige syn, mens en annen liste består av kandidater som er samlet om et felles valgprogram. Alternativet har også sikkerhetsventiler i det tilfelle ingen fremmer liste eller bare én gruppering fremmer en liste. Komiteens mindretall mener at denne ordningen vil

synliggjøre skillelinjer i kirkelandskapet, både for velgerne og på Kirkemøtet. Det kan også være lettere å få folk til å stille til valg om en går inn i et fellesskap som en nomineringsgruppe vil utgjøre.

Flertallet, som går inn for alternativ 2, begrunner dette med at det er ønskelig å sikre bredde og motvirke polarisering. Det er viktig at menighetsrådene fortsatt har en rolle ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Det er viktig å sikre at dersom det bare blir én liste, vil den være bredt sammensatt. Da blir det mest ryddig å ha en nominasjonskomité som uansett settes i gang, og som også kan sikre en bred geografisk representasjon. Dette alternativet sikrer at det blir samtidige frister for de ulike listene, og det bidrar til mindre forskjeller mellom listene enn ved forrige valg. Flertallet viser også til at dette alternativet fikk størst tilslutning i høringen.

4. Økonomisk støtte til nomineringsgrupper, eventuell nominasjonskomité og eventuell listekomité

Et flertall i komiteen på 11 medlemmer mener at økonomisk støtte til nomineringsgrupper er viktig for det kirkelige demokratiet. Derfor foreslår flertallet å regelfeste at Kirkerådet *skal* gi støtte til registrerte nomineringsgrupper i form av intensjonsstøtte og listestøtte i § 6-4 (1) i alternativ 4 a).

Et mindretall på 6 medlemmer ga tilslutning til forslaget fra Kirkerådet om at § 6-4 (1) skal innledes med «Dersom det er budsjettmessig dekning, kan Kirkerådet gi støtte til registrerte nomineringsgrupper...», gitt at det blir innført en ordning i tråd med alternativ 4 a).

En samlet komité mener at dersom det opprettes en nominasjonskomité eller en listekomité, bør disse likebehandles økonomisk med registrerte nomineringsgrupper. En slik likebehandling er også lagt til grunn i Kirkerådets saksorientering på side 55, der det står at det er «et krav til likebehandling av både nomineringsgrupper, eventuell nominasjonskomité eller eventuell listekomité» når det gjelder intensjonsstøtte og listestøtte. Ettersom denne likebehandlingen ved en inkurie ikke ser ut til å være sikret i regelforslaget, foreslår komiteen at det legges til en hjemmel for dette i en ny § 6-4 (5): «Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til en eventuell Nominasjonskomiteens liste eller listekomité på lik linje med registrerte nomineringsgrupper». Komiteen foreslår samtidig å endre paragrafoverskriften i § 6-4 til «Intensjonsstøtte og listestøtte».

På bakgrunn av første plenumsbehandling har komiteen drøftet tilskuddsordningen i alternativ 2. Komiteen går inn for at det skal være tilnærmet like regler for tilskudd i alternativ 2 og alternativ 4 a). Se forslag til § 6-5 i alternativ 2.

5. Særlige spørsmål ved alternativ 4 a)

Komiteen viser til at ordningen innebærer at kirkemedlemmer selv må ta ansvaret for å stille kandidater på liste til valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Komiteen vil spesielt understreke viktigheten av at grupper fremmer listeforslag innen listefristen 15. februar i valgåret.

Komiteen har vurdert situasjonen dersom det ikke fremmes noen listeforslag samt om det bare foreligger ett listeforslag.

Komiteen er samlet om at dersom det ved listefristen ikke foreligger noe listeforslag, skal det velges en nominasjonskomité som skal fremme en bredt sammensatt liste etter prosedyrene i flertallets forslag til § 8-2.

Komiteen har drøftet hva slags bestemmelser som skal gjelde dersom det ved listefristen bare foreligger ett godkjent listeforslag. Komiteen har sammenlignet bestemmelsen i § 5-3 (3) med § 7-5 i flertallets forslag. Komiteen foreslår en presisering av § 5-3 (3) som tydeliggjør at bispedømmerrådet *skal* iverksette konsultasjoner med individer og organisasjoner for å søke å frembringe en liste som fremtrer som et alternativ til den foreliggende listen, samt at det *skal* benyttes en listekomité i denne prosessen. Komiteen mener dette er en viktig sikkerhetsventil som kan bidra til at en unngår en situasjon med kun én liste.

6. Stemmetillegg

Komiteen går inn for en ordning med stemmetillegg, jf. forslaget til § 7-2 (3) og § 7-10 (3) i alternativ 4 a). Et flertall i komiteen (9 medlemmer) mener det bør kunne gis stemmetillegg til inntil to av de øverst rangerte kandidatene på listeforslaget i alternativ 4 a). Et mindretall (8 medlemmer) mener det kan gis et stemmetillegg til den øverste kandidaten på valglisten, i tråd med Kirkerådets forslag til vedtak i alternativ 4 a).

På bakgrunn av første plenumsbehandling har komiteen drøftet personvalgregler i alternativ 2. Komiteen går inn for at det skal være samme regler for personvalg i alternativ 2 og alternativ 4 a). Komiteen foreslår å innføre en bestemmelse om stemmetillegg i alternativ 2 § 7-2 nytt tredje ledd, § 8-3 og § 7-9 (3), som erstatter bestemmelsen om en sperregrense på 5 prosent av personlig stemmetall i alternativ 2 § 8-3 og § 7-9 (3). Komiteens flertall (9 medlemmer) foreslår et stemmetillegg til inntil to kandidater. Komiteens mindretall (8 medlemmer) foreslår et stemmetillegg til inntil én kandidat.

7. Forhåndsstemmegivning hos studentprester

Komiteen er kjent med at studentprestene har tilrettelagt for forhåndsstemmegivning på studentprestkontorene. Komiteen mener dette er et viktig tiltak for å sikre at studentene får anledning til å avgi stemme der de er oppholder seg. Komiteen viser til at Ungdommens kirkemøte i 2014 oppfordret studentprestene «til å fortsette og legge til rette for at studentene får forhåndsstemt i kirkevalget». Komiteen slutter seg til denne oppfordringen. For studenter som midlertidig oppholder seg i annet sokn enn der de bor, legger komiteen til grunn at regelverket § 9-1 (2) åpner for at studentpresttjenesten også kan ta imot forhåndsstemmer, i tråd med tidligere praksis.

8. Tilrettelegging for unge velgere

Komiteen viser til at unge har kirkelig stemmerett fra det året de fyller 15 år. Det bør derfor legges spesielt til rette for at unge kan avgi stemme ved kirkelige valg, særlig i aldersgruppen 15–17 år, ettersom de ikke stemmer ved andre valg.

9. Forhåndsstemmegivning i tilknytning til gudstjeneste

Komiteen understreker at regelverket åpner for at det kan legges til rette for forhåndsstemmegivning i tilknytning til en gudstjeneste i perioden for forhåndsstemmegivning. Et flertall på 11 medlemmer mener at det bør presiseres at

«det kan legges til rette for forhåndsstemmegivning i tilknytning til en gudstjeneste i kirker der det ikke er gudstjeneste søndagen før valgdagen» i § 9-1 (1). Et mindretall i komiteen mener dette allerede er ivarettatt.

På bakgrunn av andre plenumsbehandling foreslår komiteen å endre tillegget til «det kan legges til rette for forhåndsstemmegivning i tilknytning til gudstjenester» i flertallets forslag («alternativ 2»).

10. Justering av stemmekretser

Komiteen viser til at det er soknet som er valgkrets ved valg til menighetsråd og bispedømmet ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dette videreføres som i dag, men komiteen vil peke på at kommunereformen vil medføre flere grensereguleringer mellom sokn og bispedømmer som vil kunne få påvirkning på valget. Dette reiser blant annet noen problemstillinger når det gjelder valgbarhet og stemmerett i forbindelse med inndelingsendringene. Samtidig viser komiteen til at kirkeloven § 2 femte ledd annet punktum gir departementet myndighet til å treffe de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foreta nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov. Departementet har i brev 27. juni 2017 nr. 981 overlatt avgjørelsesmyndigheten etter § 2 femte ledd annet punktum til bispedømmerådet. Komiteen legger til grunn at bispedømmerådet i medhold av denne hjemmelen vil ha myndighet til å treffe de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføringen av de aktuelle inndelingsendringene, herunder gi overgangsbestemmelser om valgbarhet og stemmerett.¹ Komiteen forutsetter at bispedømmerådene konsulterer Kirkerådet før de treffer de bestemmelser som er nødvendige.

11. Mindre endringer

Komiteen foreslår noen mindre rettelser i § 6-4 (5), § 7-6 (2), § 9-3 (3), § 11-1 (2) bokstav d), overskriften til kapittel 13 og § 14-6 (5) bokstav f) for alternativ 4 a). Tilsvarende foreslås noen mindre rettelser i regelforslaget til alternativ 2 i § 9-3 (3), § 11-1 (2) bokstav d) og § 14-6 (5) bokstav f).

12. Døvemenighetenes representasjon på Kirkemøtet

Komiteen støtter Kirkerådets forslag om å endre Kirkemøtets forretningsorden § 1-4 første ledd for å gi første varamedlem til døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet tale- og forslagsrett på Kirkemøtet. Komiteen legger til grunn at Kirkemøtets forretningsorden § 1-5 annet og tredje ledd vil komme til anvendelse på ordinært vis, selv om døvemenighetenes varamedlem er til stede på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett. Det betyr at vara kun vil ha stemmerett dersom vedkommende er lovlig innkalt i henhold til disse bestemmelsene.

13. Nominasjonskomiteens liste – bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål

---

¹ Sammenlign med tidligere lov om kommunal inndeling av 21. desember 1956 nr. 3 § 17, som lød som følger «Kongen kan treffe de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer. Han kan herunder foreta nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov». I medhold av denne bestemmelsen ble det fastsatt en forskrift 20. juni 1991 nr. 417 om unntak fra valgloven i medhold av lov om kommunal inndeling § 17, Storfjord, Kåfjord og Lyngen kommuner, Troms.

På bakgrunn av andre plenumsbehandling foreslår komiteen et tillegg i flertallets forslag («alternativ 2») § 6-2 (3) om at nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Forslaget er i tråd med komiteens intensjoner og gjeldende regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-6.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet fastsetter følgende regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) med hjemmel i kirke-loven § 4 femte ledd, § 6 første ledd, § 23 annet ledd og § 24 første ledd:

Del 1: Innledning, stemmerett, valgbarhet, valgorganer, m.m.

Kapittel 1. Reglens formål, virkeområde, organenes sammensetning

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

- (1) Disse reglene gjelder ved valg av medlemmer av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Det fremgår av det enkelte kapittel eller den enkelte bestemmelse hvilket virkeområde reglene har.

§ 1-3. Menighetsrådets sammensetning

- (1) Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdstallsvalg for 4 år. For de valgte medlemmer velges samtidig minst fem varamedlemmer.
- (2) Endringer av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøte før valget kunngjøres.

§ 1-4. Bispedømmerådets sammensetning

- (1) Bispedømmerådet består av
  - a) biskopen,
  - b) en prest valgt av prestene i bispedømmet,
  - c) en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelige tilsatte i bispedømmet, og
  - d) sju andre leke valgt ved flertalls- eller forholdstallsvalg,
  - e) en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd,
  - f) en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.
- (2) For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdstallsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer.

§ 1-5. Kirkemøtets sammensetning

Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og leder av Samisk kirkeråd. Leder av Samisk kirkeråd velges av Kirkemøtet etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett og manntall

§ 2-1. Stemmerett ved valg av menighetsråd

- (1) Stemmerett ved menighetsrådsvalg har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:
  - a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret og
  - b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i soknet.
- (2) I særlige tilfelle kan biskopen etter søknad fra vedkommende menighetsråd samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i, jf. kirkeloven § 4 annet ledd.
- (3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen.

§ 2-2. Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:
  - a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret,
  - b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i bispedømmet og
  - c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter §§ 2-3 eller 2-4.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen.

§ 2-3. Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet har prest i Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:
  - a. vedkommende er tilsatt i en fast ordnet kirkelig prestestilling,
  - b. vedkommende er ordinert prest og
  - c. vedkommende har en stilling på minst 15 timer i uken.
- (2) Med fast ordnet kirkelig prestestilling menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger. Dette gjelder blant annet institusjonsprester, sykehusprester, studentprester, feltprester og menighetsprester. Det samme gjelder vikarprester tilsatt i et vikariat på minst ett år. Prestevikarer og ordinerte prester som ikke er i ordnet prestestilling faller utenom. Prest i Den norske kirke som er generalsekretær i en organisasjon tilknyttet Den norske kirke, har også stemmerett ved valg av prest.
- (3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for prester på valgdagen.
- (4) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.
- (5) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

§ 2-4. Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatte til bispedømmeråd og Kirkemøtet har tilsatt i Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:
  - a. vedkommende er tilsatt av menighetsråd, fellesråd eller bispedømmeråd,
  - b. vedkommende har ikke stemmerett som prest etter § 2-3 og
  - c. vedkommende har en stilling på minst 15 timer i uken.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for leke kirkelig tilsatte på valgdagen.
- (3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Lek kirkelig tilsatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til Oslo bispedømmeråd.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som lek kirkelig tilsatt, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

§ 2-5. Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Saemien Åålmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde).
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Åålmege på valgdagen.

§ 2-6. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet har leke medlemmer som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet etter § 2-10 tredje ledd på valgdagen.

§ 2-7. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

§ 2-8. I hvilke sokn velgerne skal manntallsføres

Stemmeberettigede som er registret med bostedsadresse i Norge, skal føres inn i manntallet i det soknet der de var folkeregisterført som bosatt den 30. juni i valgåret.

§ 2-9. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall. Utsendelse av valgkort

- (1) Kirkerådet er ansvarlig for at manntallet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sokn får et manntall over personer med stemmerett i soknet. Det skal føres et felles manntall for valg til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Oppdateringer i manntallet etter 30. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:
  - a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
  - b. Ved flyttemelding som ikke ble registrert før manntallsutkastet ble skrevet ut, men som er mottatt av folkeregistermyndigheten innen skjæringsdatoen 30. juni. Vedkommende manntallsføres i tilflyttingssoknet og strykes fra manntallet i fraflyttingssoknet.
  - c. Når utenlandsboende flytter tilbake til Norge. Vedkommende føres inn i manntallet i tilflyttingssoknet. Dersom vedkommende allerede er

manntallsført i et annet sokn, strykes vedkommende fra manntallet i tidligere bostedssokn. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.

- d. Ved erverv av medlemskap. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
  - e. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.
- (3) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.
- (4) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført i et annet sokn og har avgitt forhåndsstemme til dette soknet.
- (5) Kirkerådet kan sørge for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er innført i manntallet i soknet.

§ 2-10. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall ved valg av andre medlemmer

- (1) Bispedømmerådet er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerådet og kirkelige fellelråd.
- (2) Kirkerådet i samarbeid med Saemien Åålmegeeraerie er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister.
- (3) Kirkerådet i samarbeid med Døvekirkenes fellelråd er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister.
- (4) For § 2-10 første til tredje ledd gjelder § 2-9 annet til femte ledd tilsvarende så langt det passer.

§ 2-11. Utlegging av manntallet til offentlig ettersyn

- (1) Fra senest 10. august og frem til 1. september skal utkast til soknets kirkelige manntall være lagt ut til offentlig ettersyn. Ettersynet reguleres på en slik måte at den enkelte person kun får kjennskap til opplysninger om seg selv eller om en annen person som en har fått fullmakt fra.
- (2) Manntallet som legges ut etter første ledd, skal kun inneholde navn, adresse, fødselsdato og eventuelt manntallsnummer og kretsopplysninger til de manntallsførte.

§ 2-12. Krav om retting

Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at valgstyret retter feilen.

§ 2-13. Underretning om endringer i manntallet

Valgstyret skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

Kapittel 3. Valgbarhet

§ 3-1. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg ved valg av medlemmer til menighetsråd

Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg er alle som har stemmerett ved valget som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år, og som ikke er fritatt.

§ 3-2. Valgbarhet ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet er alle som har stemmerett ved valget som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år, og som ikke er utelukket eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet er
  - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 3-3,
  - b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. § 3-4,
  - c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
  - d. tilsatte i Kirkerådet.
- (3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.

§ 3-3. Valgbarhet ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-3 og ikke er utelukket eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:
  - a. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
  - b. tilsatte i Kirkerådet.
- (3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 3-4. Valgbarhet ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-4 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:
  - a. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
  - b. tilsatte i Kirkerådet.
- (3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 3-5. Valgbarhet ved valg av samiske representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-5 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.
- (2) Valgbar som lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:
  - a. har kirkelig stemmerett,
  - b. senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år,
  - c. er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme,
  - d. oppfatter seg selv som same og som enten har samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk

- som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.
- (3) Valgbar som nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:
- a. har kirkelig stemmerett,
  - b. senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år,
  - c. er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme,
  - d. oppfatter seg selv som same og som enten har samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd, og
  - e. ikke er utelukket eller fritatt.
- (4) Utelukket fra valg som samisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:
- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 3-3,
  - b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
  - c. tilsatte i Kirkerådet.
- (5) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.

§ 3-6. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgbar som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:
- a. vedkommende er valgbar som lek, jf. § 3-2, og
  - b. vedkommende er registrert som medlem av en døvemenighet på valgdagen.
- (2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er
- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 3-3,
  - b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. § 3-4,
  - c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
  - d. tilsatte i Kirkerådet.
- (3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen.

§ 3-7. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 3-8. Rett til å kreve fritak fra valg

- (1) Rett til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har:
- a. den som har fylt 65 år før valgperioden tar til,
  - b. den som har gjort tjeneste som medlem av menighetsrådet de siste fire år, og
  - c. den som påberoper seg hindring som menighetsrådet godkjenner.
- (2) Rett til å kreve seg fritatt for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet har:
- a. den som søker om fritak innen den frist valgrådet setter, jf. tredje ledd, og
  - b. den som sender skriftlig melding om at valget ikke mottas innen tre dager etter mottatt melding om valget fra valgrådet i bispedømmet, jf. fjerde ledd.
- (3) Kandidater som er satt opp på listeforslag, må søke om fritak innen den frist valgstyret eller valgrådet setter, ellers tapes retten til å strykes av listeforslaget.
- (4) Et valgt medlem eller varamedlem som ikke plikter å motta valget, må sende skriftlig melding om valget mottas eller ikke, innen tre dager etter å ha mottatt melding om valget fra valgstyret eller valgrådet i bispedømmet. Ellers anses valget mottatt.

Kapittel 4. Valgorganene

§ 4-1. Valgstyre

- (1) Menighetsrådet utgjør valgstyret i hvert sokn. Valgstyret har ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.
- (2) Valgstyret har ansvar for at informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til lister samt forhåndsstemming. Denne informasjonen skal kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens nettside dersom dette eksisterer, og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.
- (3) Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet.

§ 4-2. Stemmestyre

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal et stemmestyre med minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret oppnevnes av valgstyret. Stemmestyrets medlemmer må ha stemmerett ved valget. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret.

§ 4-3. Valgrådet i bispedømmet

Bispedømmerådet skal i god tid før valget oppnevne et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer til å styre valget. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder av bispedømmerådets virksomhet eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Bispedømmerådet

Bispedømmerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til menighetsrådet.

§ 4-5. Kirkerådet

Kirkerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Del 2: Valg av medlemmer til menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kapittel 5. Valgform

§ 5-1. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av menighetsråd

Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-2. Direkte valg

Sju leke medlemmer velges til bispedømmeråd og Kirkemøtet av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved direkte valg.

§ 5-3. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av bispedømmeråd

- (1) Valgrådet skal innen 1. januar i valgåret kunngjøre offentlig en oppfordring om å stille liste ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

Kapittel 6. Nominasjonskomité, registrering av nomineringsgrupper, støtte m.m.

§ 6-1. Nominasjonskomité ved valg av menighetsråd

- (1) Valgstyret skal oppnevne en nominasjonskomité på minimum tre medlemmer som forestår arbeidet med å skaffe frem kandidater til menighetsrådet.
Nominasjonskomiteen skal også skaffe frem ytterligere forslagsstillere slik at det blir ti forslagsstillere, inkludert nominasjonskomiteens medlemmer.
Forslagsstillerne skal sette kandidatene opp i prioritert rekkefølge.
- (2) Nominasjonskomiteens leder skal fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.

§ 6-2. Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgrådet har ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre:
  - a. Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet.
Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valg møte. Møtet finner sted innen 1. mars i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme.
Valget avgjøres ved simpelt flertall.
  - b. Et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet i bispedømmet innen 1. mars i valgåret.
  - c. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. mars i valgåret.
  - d. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.
  - e. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
  - f. Komiteen velger selv sin leder.
- (2) Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. mars i valgåret å fremme forslag om inntil fire leke kandidater til bispedømmerådet. Rådene kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer dessuten fremme forslag om én kandidat hver. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag. Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

- (4) Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listetoppen på Nominasjonskomiteens liste fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg.

§ 6-3. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved menighetsrådsvalg

- (1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.
- (2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i det aktuelle menighetsrådsvalget.
- (3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.
- (4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.
- (5) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:
  - a. opplysninger om hvem som er valgt til tillitsvalgte for nomineringsgruppen, og som har fullmakt til å representere gruppen i saker etter disse regler, og
  - b. erklæring fra minst ti personer med stemmerett ved menighetsrådsvalget, om at de ønsker gruppenavnet registrert.
- (6) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 1. mars i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.
- (7) Virkningen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende menighetsrådsvalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret.

§ 6-4. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.
- (2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.
- (3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.
- (4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.
- (5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.
- (6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:
  - a. opplysninger om organisasjonsnummer,
  - b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler,
  - c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ, og
  - d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, om at de ønsker gruppenavnet registrert.
- (7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.
- (8) Listen fra nominasjonskomiteen skal benytte betegnelsen Nominasjonskomiteens liste.

- (9) Virkningen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende bispedømmeråds- og kirkemøtevalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

§ 6-5. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 6-4 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:
- Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 6-4.
  - For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 6-4 (7).
  - For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
  - Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
  - Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.
- (4) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper.

Kapittel 7. Nærmere bestemmelser ved forholdstallsvalg

§ 7-1. Krav til listeforslag

- (1) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd er kl. 12 den 30. april i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til menighetsrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.
- (2) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er kl. 12 den 30. april i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.
- (3) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
- Det må angi hvilket valg det gjelder.
  - Det må ha en overskrift som angir den nomineringsgruppe som har fremsatt forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være enslydende med nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i valgdistriktet. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
  - Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Kandidatene må ikke være felles med kandidater på andre listeforslag som gjelder samme valg i samme valgdistrikt. Antallet kandidater skal oppfylle kravene i § 7-2. Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn og fødselsår.

Opplysning om kandidatenes stilling eller bosted kan påføres. Dette skal gjøres hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene på listen.

- d. Listeforslaget må være underskrevet av et visst antall personer, jf. § 7-3.
  - e. Det må inneholde navn på en tillitsvalgt og en vararepresentant blant dem som har skrevet under på listeforslaget. Disse skal ha myndighet til å forhandle med valgstyret eller valgrådet om endringer på listeforslaget. Det bør også angis navn på et visst antall personer blant dem som har underskrevet på listeforslaget, som skal fungere som tillitsutvalg.
  - f. Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år.
  - g. Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent andel kandidater under 30 år samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet.
- (4) Listeforslaget må ha vedlegg som nevnt i § 7-4.
- (5) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

§ 7-2. Antall kandidatnavn på listeforslaget

- (1) Ved valg av menighetsråd skal listeforslaget være utfyllt i prioritert rekkefølge med navnet på minst så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Nominasjonskomiteens liste skal inneholde minst så mange kandidater som det skal velges medlemmer og varamedlemmer. Ingen lister skal inneholde mer enn dobbelt så mange navn som antallet medlemmer og varamedlemmer som skal velges.
- (2) Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med navnet på så mange kandidater som det skal velges som medlemmer i bispedømmerådet. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 kandidatnavn.
- (3) Ved valg av menighetsråd og ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet kan inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 7-3. Antall underskrifter på listeforslaget

- (1) For nomineringsgrupper som er registrert av Kirkerådet etter §§ 6-3 og 6-4, er det tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to av styremedlemmene i nomineringsgruppens lokalavdeling i det bispedømmet eller det soknet listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.
- (2) For øvrige forslagsstillere gjelder følgende regler:
  - a. Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
  - b. Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.

§ 7-4. Vedlegg til listeforslaget

Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.

- b. En oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget.
- c. Dersom en kandidat til bispedømmeråds- og kirkemøtevalg eller menighetsrådsvalg ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet eller i soknet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- d. Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 7-5. Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

- (1) Listeforslagene skal legges ut til ettersyn etter hvert som de kommer inn.
- (2) Vedkommende valgmyndighet avgjør innen 5. mai i valgåret om forslag til valglistene kan godkjennes.
- (3) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgmyndighetene gjennom forhandlinger med listeforslagets tillitsvalgte forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Tilsvarende gjelder for et forslag om supplerende nominasjon.
- (4) En underskriver eller en kandidat som står på flere listeforslag for samme valg, skal av valgmyndighetene gis pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på. Ellers settes vedkommende opp på det listeforslaget som ble innlevert først.

§ 7-6. Offentliggjøring av godkjente valglistene

Når listeforslagene er godkjente, skal valgmyndighetene legge de offisielle valglistene ut til gjennomsyn. Valgmyndighetene kunngjør overskriftene på de godkjente valglistene og opplyser om hvor de er lagt ut.

§ 7-7. Klage

Klage med krav om endring av valgstyrets eller valgrådet vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag eller forslag om supplerende nominasjon, må fremsettes innen sju dager etter offentliggjøringen av overskriftene på de godkjente valglistene. Dersom klagen er begrunnet i at enerett til gruppenavn er krenket, har også en registrert nomineringsgruppe klagerett. For øvrig gjelder bestemmelsene om klage i kapittel 15.

§ 7-8. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler.

- (1) Trykking av stemmesedler:
  - a. Ved valg av menighetsråd sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglistene i soknet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
  - b. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger bispedømmerådet for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglistene i bispedømmet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
- (2) Endringer på stemmeseddelen
  - a. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
  - b. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg også gi en personstemme til kandidater på andre valglistene. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbar kandidat på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.

- c. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 7-9. Mandatfordelingen og kandidatkåringen

- (1) Valgstyret ved menighetsrådsvalg og valgrådet ved bispedømmeråds- og kirkemøtevalg skal foreta valgoppgjør og fordele valgdistriktets mandater mellom listene. Listestemmetallet skal legges til grunn for mandatfordelingen som skjer i henhold til St. Lagués metode.
- (2) St. Lagués metode innebærer at hver listes listestemmetall divideres med 1-3-5-7 osv. Hvert listestemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst listestemmetall. Har de samme listestemmetall, avgjøres det ved loddrekning hvilken liste mandatet skal tilfalle.
- (3) Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret og valgrådet representantplassene til kandidatene på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (4) Valgstyret skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om utfallet av valget.
- (5) Valgrådet i bispedømmet skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av bispedømmerådet og Kirkemøtet om utfallet av valget.

Kapittel 8. Nærmere bestemmelser ved flertallsvalg

§ 8-1. Supplerende nominasjon

- (1) Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd. Dersom det i et slikt tilfelle ikke foreligger andre godkjente listeforslag enn Nominasjonskomiteens liste, skal det åpnes for supplerende nominasjon. Dette kunngjøres innen 5. mai i valgåret, med frist til kl. 12 den 5. juni. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:
  - a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være egenhendig underskrevet av fem stemmeberettigede forslagsstillere.
  - b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.
- (2) Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som flertallsvalg. Fristen for supplerende nominasjon er 5. juni i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:
  - a. Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.
  - b. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.
  - c. Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.

- d. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
  - e. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.
- (3) Vedkommende valgmyndighet skal innen 7. juni i valgåret avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddtrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerte kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

§ 8-2. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler.

Ved flertallsvalg gjelder bestemmelsene i § 7-8 tilsvarende med følgende særregel: Ved flertallsvalg med én valgliste ved valg til menighetsråd, kan velgeren tilføye navnet på inntil tre valgbare personer på valglisten. Et navn kan bare føres opp én gang på hver stemmeseddel.

§ 8-3. Kandidatkåringen

Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

Kapittel 9. Forhåndsstemmegivningen

§ 9-1. Perioden for forhåndsstemmegivningen.

- (1) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning i tidsrommet 10. august til fredagen før valgdagen. Forhåndsstemmegivningen skal som et minimum kunne skje på minst ett kirkekontor i fellestrådsområdet i ordinær åpningstid, men det bør kunne skje i hvert sokn. Det bør også legges til rette for at forhåndsstemmegivning kan foregå både på dag- og kveldstid, på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og på sentrale møteplasser for unge i regi av menigheten. Det kan legges til rette for forhåndsstemmegivning i tilknytning til gudstjenester.
- (2) Personer som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan stemme ved valget i bostedssoknet ved å avgi forhåndsstemme i det sokn de midlertidig oppholder seg innenfor de åpningstider valgstyret har fastsatt. Stemmeseddel til alle sokn og kategorialmenigheter er tilgjengelig på internett, og aktuell stemmeseddel kan også fås ved henvendelse til et menighetskontor.
- (3) Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted.
- (4) Velgere som ønsker det, kan avgi forhåndsstemme fra 10. august i valgåret innenfor de åpningstider valgstyret har fastsatt.
- (5) Forhåndsstemmegivningen må ikke foregå senere enn siste fredag før valgdagen. Forhåndsstemming i annet sokn enn der man har stemmerett, må gjøres innen 1. september.
- (6) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.
- (7) Ved forhåndsstemmegivningen skal det fra 10. august være minst to stemmemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer.

§ 9-2. Hvem kan motta forhåndsstemmer.

- (1) Stemmemottakere oppnevnes av valgstyret.

- (2) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 9-3. På hvilke steder kan det mottas forhåndsstemmer.

- (1) Forhåndsstemmeavgivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.
- (2) Hos stemmemottaker oppnevnt av valgstyret foregår stemmeavgivning
  - a) på helse- og omsorgsinstitusjoner og
  - b) der valgstyret ellers beslutter at det skal mottas forhåndsstemmer.
- (3) Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi stemme etter annet ledd, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg dersom valgstyret velger å legge til rette for det. Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til valgstyret. Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag siste uke før valget. Dersom valgstyret velger å legge til rette for slik stemmeavgivning, skal søknadsfristen kunngjøres.

§ 9-4. Fremgangsmåten ved stemmeavgivningen.

- (1) Velger skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på.
- (2) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i soknet, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmesedelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmemottaker legger stemmesedelkonvolutten sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt som legges i en valgurne. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutten.
- (3) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i et annet sokn, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmesedelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmemottaker legger stemmesedelkonvolutten sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutten. Omslagskonvolutten skal sendes det soknet velgeren er manntallsført i.
- (4) Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Velgers identitet kan ved stemmeavgivning på institusjon i stedet bekreftes av en ansatt som legitimerer seg.
- (5) Stempel som brukes ved forhåndsstemmeavgivningen kan være det samme stempel som brukes på valgtinget.
- (6) Velger som har behov for det, kan selv be stemmemottaker om å få hjelp ved stemmeavgivningen. Velger med alvorlig psykisk eller fysisk funksjonshemming kan selv peke ut en ekstra hjelper blant de personer som er til stede i valglokalet. Stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt etter § 17-2 annet ledd.
- (7) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmeavgivningen skal være forseglet.

§ 9-5. Valgagitasjon m.m.

- (1) Valgagitasjon er ikke tillatt i det rommet der forhåndsstemmeavgivningen foregår.
- (2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

§ 9-6. Særskilte regler

- (1) Kirkerådet kan gi særskilte regler for forhåndsstemmegivning i Svalbard kirke og Sjømannskirken.
- (2) Kirkerådet kan gi særskilte regler om internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen.

Kapittel 10. Tidspunktet for valg. Stemmegivningen på valgtinget

§ 10-1. Tidspunktet for valgene

- (1) Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre. Kirkemøtet fastsetter valgår.
- (2) Hoveddelen av valgtinget må holdes på den offisielle valgdagen. I de kommuner det holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, skal det også holdes valg til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet samtidig. Tid for stemmegivningen skal følge tid for stemmegivning for det samtidig pågående offentlige valget. Valgstyret kan bestemme at valg i kirken i tilknytning til gudstjeneste søndagen før den offisielle valgdagen avholdes som en del av selve valgtinget.

§ 10-2. Tid og sted for stemmegivningen. Organisering

- (1) Valgstyret bestemmer etter § 10-1 hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Det skal ikke benyttes samme rom som det samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, kan valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. På hvert stemmested foregår stemmegivningen for en viss del av manntallet.
- (2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor fellesrådsområdet, enten for begge kirkelige valg eller kun for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområde tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmeseddelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-4. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene blir overlevert til vedkommende sokn.
- (3) Dersom valg gjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for stemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.
- (4) Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen, senest innen forhåndsstemmegivningen starter 10. august. I kunngjøringen skal det gjøres rede for når og hvor valgtinget skal holdes, når stemmegivningen skal være avsluttet, hvor og når forhåndsstemmegivningen skal foregå, og hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Når stemmegivningen foregår på flere steder, skal det i kunngjøringen dessuten gjøres rede for hvem som skal stemme på de forskjellige steder, og når valget skal holdes på hvert sted. Valget bør kunngjøres flere ganger.
- (5) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 10-3. Ordensregler

- (1) I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon eller å utføre handlinger som kan forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen. Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møter frem og avgir stemme, eller å foreta velgerundersøkelser eller liknende utspørring av velgerne.
- (2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.
- (3) Stemmestyrets leder kan om nødvendig bortvise den som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

§ 10-4. Stemmegivning i valglokalet

- (1) Når valgtinget åpner, skal velgere som er innført i manntallet i soknet, gis adgang til å avgi stemme etter hvert som de møter frem.
- (2) Stemmestyret setter et kryss i manntallet ved velgerens navn. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.
- (3) Velgeren skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på. Velgeren leverer stemmeseddelen til stemmestyret, som stempler den med et offisielt stempel. Velgeren legger selv stemmeseddelen ned i en urne.
- (4) Velgere som ikke er innført i vedkommende del av manntallet, skal ikke legge stemmeseddelen i urnen. Etter at stemmeseddelen er blitt stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og gi denne til stemmestyret. Stemmestyret legger stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt, kleber den igjen og påfører den velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato.
- (5) Velger som har behov for det, kan selv be stemmestyret om å få nødvendig hjelp ved stemmegivningen. Velger med alvorlig psykisk eller fysisk funksjonshemming kan selv peke ut en ekstra hjelper blant de personer som er til stede i valglokalet. Stemmestyret skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt.
- (6) Valgurner som brukes ved stemmegivningen på valgdagen, skal være forseglet.

§ 10-5. Stemmegivning utenfor valglokalet

Er velgeren ikke i stand til å bevege seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet.

§ 10-6. Avslutning av stemmegivningen

Stemmelokalet stenges på det tidspunkt som er fastsatt. Velgere som da har møtt frem ved valglokalet, skal få avgi stemme.

§ 10-7. Oppbevaring og transport av valgmateriell

Alt valgmateriell skal oppbevares og transporteres på betryggende måte.

Del 3: Valg av andre medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kapittel 11. Valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 11-1. Nominasjon

- (1) Ved nominasjon til valg av prest gjelder følgende:
  - a. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling i hvert prosti til et møte hvor prestene velger en prest som medlem og

- en prest som varamedlem til nominasjonskomiteen for prestene. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
- b. Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 3-3. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
  - c. Valgrådet skal i god tid, senest 1. januar i valgåret, sende en oppfordring til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet om innen 1. mars å fremme forslag til geistlig medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige prester i døvemenighetene om å fremme forslag til geistlig medlem. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (2) Ved nominasjon til valg av lek kirkelig tilsatt gjelder følgende:
- a. Valgrådet skal i samarbeid med kirkevergen ved prostesetet innkalle de leke kirkelig tilsatte i hvert prosti til et møte hvor de leke kirkelig tilsatte velger et medlem og et varamedlem til nominasjonskomiteen for lek kirkelig tilsatte. Det bør tilstrebes representasjon av yngre leke kirkelig tilsatte samt at begge kjønn er representert.
  - b. Der tungtveiende grunner tilsier at det ikke er mulig å gjennomføre valgmøte ved valg av lek kirkelig tilsatt, kan valgrådet gi dispensasjon. I slike tilfeller skal følgende prosedyre følges:
    - i. Kirkevergen ved prostesetet sammenkaller én representant fra hver yrkesgruppe til et møte hvor det oppstilles én eller flere kandidater til nominasjonskomiteen. Representantene utpekes etter forslag fra de tillitsvalgte for yrkesgruppene. En bør forsøke å få med representanter for ulike sokn i prostiet.
    - ii. Forslaget/forslagene sendes ut på avstemning blant de stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i prostiet. Avstemningen finner sted på e-post innen fristen for avholdelse av valgmøte.
  - c. Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. § 3-4. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
  - d. Valgrådet skal i god tid, senest 1. januar i valgåret, sende en oppfordring til leke kirkelig tilsatte i bispedømmet om innen 1. mars å fremme forslag til lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmerådet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige leke kirkelig tilsatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag. De som foreslås skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Ved nominasjon til prest og til lek kirkelig tilsatt gjelder følgende felles bestemmelser:
- a. Nominasjonskomiteene velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteene til ett eller flere møter der den setter opp listeforslag med fem kandidater. Nominasjonskomiteene bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteenes medlemmer fremme forslag om én kandidat hver.
  - b. Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 11-2. Krav til og behandling av listen

- (1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er 30. april i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.
- (2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
  - a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
  - b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder.
  - c. Listeforslaget må inneholde
    - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn,
    - ii. kandidater fra forskjellige distrikter og
    - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år.
  - d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.
- (4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:
  - a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
  - b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
  - c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- (5) Valgrådet avgjør innen 5. mai i valgåret om forslag til valglister kan godkjennes.
- (6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.
- (7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 11-3. Supplerende nominasjon

- (1) Stemmeberettigede prester i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet innen 5. juni i valgåret.
- (2) Stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet innen 5. juni i valgåret.
- (3) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (4) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige valglisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i de to forrige leddene er oppfylt.

§ 11-4. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen.

- (1) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 7. juni. Valgrådet sørger uten ugrunnet opphold for at disse listene blir kunngjort.
- (2) Valgrådet skal sørge for at stemmeseddelen til valg av prest blir mangfoldiggjort og sendt prestene i kirkelig prestestilling i bispedømmet, herunder for Oslo bispedømmes del prester i døvemenighetene, innen 15. juni sammen med en egen presentasjon av kandidatene, og med angivelse av frist for innsending av stemmesedler.
- (3) Valgrådet skal sørge for at stemmeseddelen til valg av lek kirkelig tilsatt blir mangfoldiggjort og sendt samtlige stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i bispedømmet, herunder for Oslo bispedømmes del leke kirkelig tilsatte i døvemenighetene, innen 15. juni sammen med en egen presentasjon av kandidatene og med angivelse av frist for innsending av stemmesedler.
- (4) Som stemmeseddel skal den tilsendte stemmeseddel benyttes. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.
- (5) Velgeren kan gi uttrykk for sin rangering av kandidatene på stemmeseddelen ved å markere velgerens første preferanse med tallet én, andrepreferansen med tallet to osv. Velgeren skal rangere minst én kandidat. Velgeren kan rangere så mange av de nominerte kandidatene som velgeren ønsker. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppjøret.

§ 11-5. Fremgangsmåte ved stemmegivningen

- (1) Stemmeseddelen legges i nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen valgdagen for direkte valg av leke representanter.
- (2) Stemmesedler fra flere prester i en menighet kan legges sammen i en nøytral omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.
- (3) Stemmesedler fra leke kirkelig tilsatte i en menighet kan legges sammen i en nøytral omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.
- (4) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgrådet innen valgdagen for direkte valg av leke representanter.

§ 11-6. Kandidatkåring

- (1) Valgrådet er ansvarlig for opptelling av stemmesedler.
- (2) Valget finner sted som preferansevalg. Den som har fått flere førstestemmer enn halvparten av de godkjente stemmesedler, skal kåres til medlem. Har ingen kandidat fått et tilstrekkelig antall førstestemmer, strykes den kandidat som har færrest førstestemmer, og på de stemmesedler hvor den strøkne sto først, skal det telles opp hvem som har kommet frem på førsteplass. Dette regnes som førstestemmer som kommer i tillegg til førstestemmene fra første opptelling. Dette pågår til en kandidat er valgt etter annet punktum. Har to eller flere kandidater samme antall førstestemmer, avgjøres det ved loddtrekning hvem som skal strykes. Tilsvarende prosedyre følges ved kåring av varamedlemmer.
- (3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

Kapittel 12. Valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 12-1. Nominasjon

- (1) De leke medlemmene i Døvekirkenes fellestråd, med unntak av kirkelige tilsatte, er nominasjonskomité for det særskilte valget av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å sitte i nominasjonskomiteen.
- (2) Valgrådet i Oslo bispedømme skal i god tid, senest innen 1. januar i valgåret, sende en oppfordring til samtlige døves menighetsråd om innen 1. mars å fremme forslag på tre leke medlemmer til det særskilte valget av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om én kandidat hver.
- (4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 12-2. Krav til og behandling av listen

- (1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er 30. april i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.
- (2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
  - a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
  - b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder.
  - c. Listeforslaget må inneholde
    - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn,
    - ii. kandidater fra forskjellige døvemenigheter, og
    - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år.
  - d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.
- (4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:
  - a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
  - b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillter krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
  - c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- (5) Valgrådet i Oslo bispedømme avgjør innen 5. mai i valgåret om listeforslag fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

- (6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Valgrådet kan etter slike forhandlinger godkjenne en valgliste med færre kandidater enn foreskrevet.

§ 12-3. Supplerende nominasjon

- (1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to døvemenigheter, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen innen 5. juni. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (2) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige valglisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i forrige ledd er oppfylt.

§ 12-4. Stemmegivning

Valg av representant for døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd skjer samtidig og ved samme sted som ved valg av døves menighetsråd.

§ 12-5. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen.

- (1) Stemmeseddelen ved valg av døvemenighetenes representant skal utformes av valgrådet i Oslo bispedømme.
- (2) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 12-6. Fremgangsmåte ved stemmegivningen

- (1) Ved forhåndsstemmegivning skal prosedyrene for forhåndsstemmegivning i annet sokn enn bostedssoknet etter § 9-4 tredje ledd følges tilsvarende. Omslagskonvolutten skal sendes til den aktuelle døvemenighet.
- (2) Ved stemmegivning på valgtinget i døvemenigheten skal prosedyrene for stemmegivning på valgting etter § 10-4 følges tilsvarende.

§ 12-7. Kandidatkåring

- (1) Valgrådet i Oslo bispedømme er ansvarlig for opptelling av stemmesedler.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.
- (3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

Kapittel 13. Valg av samiske representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 13-1 Valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Valgrådet i Nidaros bispedømme styrer valget av sørsamisk representant.
- (2) Nidaros bispedømmeråd oppnevner en sørsamisk representant til nominasjonskomiteen for valg av leke medlemmer etter forslag fra Samisk kirkeråd. Samisk kirkeråd innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

- (3) Nidaros bispedømmeråd skal i god tid, senest innen 1. januar i valgåret, sende en oppfordring til Saemien Áálmegeaerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme om innen 1. mars å fremme forslag på tre sørsamiske kandidater. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (4) For nominasjonsprosessen ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd gjelder § 12-1 tredje og fjerde ledd tilsvarende.
- (5) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er 30. april i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.
- (6) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
  - a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
  - b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder.
  - c. Listeforslaget må inneholde
    - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn,
    - ii. kandidater fra forskjellige distrikter, og
    - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år.
  - d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (7) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av sjette ledd.
- (8) Valgrådet i Nidaros bispedømme avgjør innen 5. mai i valgåret om listeforslaget fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.
- (9) Stemmeberettigede, minst ti i antallet, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen innen 5. juni. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (10) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige valglisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i forrige ledd er oppfylt.
- (11) Valgrådet skal sende stemmeseddelen for valg av sørsamisk representant til de stemmeberettigede medlemmene i Saemien Áálmege innen 15. juni. Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.
- (12) Stemmeseddelen legges i nøytral stemmesedelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen valgdagen for direkte valg av leke representanter.
- (13) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgrådet innen valgdagen for direkte valg av leke representanter.
- (14) For valget av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd gjelder § 12-7 tilsvarende, men med valgrådet i Nidaros bispedømme som ansvarlig organ.

§ 13-2. Valg av lulesamisk og nordsamiske representanter til Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Samisk kirkelig valgmøte velger lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet og nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet etter nærmere regler vedtatt av Kirkemøtet.

Del 4: Felles bestemmelser

Kapittel 14. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, protokollering, m.m.

§ 14-1. Valgstyrets godkjenning av forhåndsstemmegivning avgitt i stemmeseddelkonvolutt

- (1) En forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom
  - a. velgeren er innført i manntallet i soknet,
  - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
  - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid,
  - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker,
  - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
  - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
  - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
- (3) Forhåndsstemmegivningene skal godkjennes før valgdagen i den utstrekning det er mulig.

§ 14-2. Godkjenning av stemmegivning gitt på valgtinget

- (1) En stemmegivning avgitt på valgtinget skal godkjennes dersom
  - a. velgeren er innført i manntallet i soknet,
  - b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme, og
  - c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 14-3. Valgrådets godkjenning av stemmegivning i valg etter kapittel 11, 12 og 13

- (1) En stemmegivning ved valg av representant for døvemenighetene, ved valg av sørsamisk representant, ved valg av prest og ved valg av lek kirkelig tilsatt skal godkjennes dersom:
  - a. velgeren er innført i manntallet,
  - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
  - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid,
  - d. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
  - e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
  - f. stemmegivningen er kommet inn til valgrådet innen kl. 17 dagen etter valgdagen. For stemmegivninger ved valg av døvemenighetenes representant må stemmegivningen være kommet inn til valgrådet innen kl. 17 ti dager etter valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 14-4. Godkjenning av stemmesedler

- (1) En stemmeseddel skal godkjennes dersom
  - a. den har offisielt stempel,
  - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder,
  - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
  - d. gruppen stiller liste i valgkretsen. Stemmeseddel beregnet på en annen valgkrets kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (2) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten.

- (3) Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.

§ 14-5. Godkjenning av stemmesedler ved valg av andre medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt skal en stemmeseddel godkjennes dersom:
- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
  - b. det er rangert minst en kandidat på stemmeseddelen.
- (2) Ved valg av sørsamisk medlem og døvemenighetenes representant skal en stemmeseddel godkjennes dersom:
- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
  - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 14-6. Opptelling av stemmesedler

- (1) Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler til menighetsrådsvalget. Valgstyret og valgrådet har hver sine ansvarsområder knyttet til opptelling av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valrådet er ansvarlig for den endelige opptellingen av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret og valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (2) Stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler avgitt på valgtinget skal telles sammen.
- (3) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.
- (4) Foreløpig opptelling:
- a. Forhåndsstemmegivninger samt valgtingsstemmegivninger avgitt ved andre stemmesteder i fellesrådsområdet enn der velgeren er manntallsført, skal behandles før den foreløpige opptellingen starter.
  - b. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på valgtinget skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen på valgtinget er avsluttet.
  - c. Stemmesedler til menighetsrådsvalget som det er tvil om kan godkjennes, legges til side og holdes utenfor opptellingen.
  - d. Hver listes foreløpige stemmetall finnes ved å telle hvor mange stemmesedler som er avgitt til hver liste. Det registreres også antallet rettede og urettede stemmesedler avgitt til hver liste. Stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som det er tvil om kan godkjennes, telles for seg.
  - e. Ved menighetsrådsvalg gjennomført som flertallsvalg telles også personstemmer i den foreløpige opptellingen etter følgende prosedyre:
    - i. Hver kandidat gis én stemme per urettet stemmeseddel.
    - ii. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
    - iii. Tilføyde navn får én stemme hver. Dersom det er tilføyde mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.
    - iv. Øvrige kandidater får én stemme hver. Det tas ikke hensyn til strykninger.
- (5) Endelig opptelling. Registrering av rettinger på stemmesedlene for alle valgene:

- a. Endelig opptelling av stemmesedler til valg av menighetsråd tar til umiddelbart etter at foreløpig opptelling er avsluttet og alle stemmene er kommet inn til valgstyret. Den endelige opptellingen skal foretas under valgstyrets tilsyn.
  - b. Stemmesedlene fra den foreløpige opptellingen skal telles på nytt. Valgstyret avgjør om stemmesedler som ikke ble tatt med i den foreløpige opptellingen, skal godkjennes. Godkjente stemmesedler blant disse skal telles sammen med de øvrige stemmesedlene.
  - c. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som flertallsvalg, følges tilsvarende prosedyre for opptelling som i fjerde ledd bokstav e for å telle personstemmer.
  - d. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyre:
    - i. Først telles personstemmer tilsvarende fjerde ledd bokstav e.
    - ii. Deretter finner valgstyret de enkelte listenes endelige listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til menighetsrådet. Tallet korrigeres for listestemmer avgitt til og mottatt fra andre lister.
  - e. Ved bispedømmeråds- og kirkemøtevalget skal valgrådet gjennomføre endelig opptelling innen ti dager etter valgdagen. Den endelige opptellingen skal foretas under valgrådets tilsyn.
  - f. Før endelig opptelling begynner, skal valgrådet ta stilling til de stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som valgstyrene hadde tvil om kunne godkjennes, jf. fjerde ledd bokstav e siste punktum.
  - g. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyrer:
    - i. Først gjennomføres prosedyre tilsvarende fjerde ledd bokstav e for å telle personstemmer.
    - ii. Deretter gjennomføres prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav d punkt ii for å finne listenes endelige stemmetall sammenlagt for alle soknene i bispedømmet.
  - h. Dersom valget gjennomføres som flertallsvalg, følges prosedyre tilsvarende fjerde ledd bokstav e, men på en slik måte at alle personstemmer også blir kontrollert av annen person enn den som gjør hovedtellingen.
- (6) Ved forholdstallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 7-9. Ved flertallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 8-3, § 12-7 eller § 13-1 fjortende ledd. Ved preferansevalg foretas det valgoppgjør etter § 11-6.

§ 14-7. Protokollering av valg

- (1) Stemmestyret skal føre protokoll i forbindelse med gjennomføringen av valgtinget.
- (2) Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Valgprotokollen skal tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av valgstyret.
- (3) Valgstyret skal innberette elektronisk resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, på den måten Kirkerådet fastsetter. Valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i valgboken og sende kopi til prost.
- (4) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet og Kirkerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

§ 14-8. Oversending av materiell

- (1) Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal valgstyret så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:
  - a. alle stemmesedler, sortert på urettede og rettede og på lister,
  - b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet,
  - c. bekreftet avskrift av det som er protokollert i forbindelse med valget, og
  - d. kopi av innkomne klager.
- (2) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte.

Kapittel 15. Prøving av valgets gyldighet. Klage

§ 15-1. Klage ved valg av menighetsråd

- (1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av menighetsrådsvalget i det soknet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.
- (2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.
- (3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten.
- (4) Bispedømmerådet er klageinstans. Bispedømmerådet skal kjenne menighetsrådsvalget i et sokn ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.
- (5) Hvis bispedømmerådet kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til Kirkerådet, som påbyr omvalg.

§ 15-2. Klage ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.
- (2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.
- (3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten, valgrådet i bispedømmet eller Kirkerådet.
- (4) Kirkerådet er klageinstans. Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn eller i hele bispedømmet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.
- (5) Når valget i et sokn eller i et bispedømme er kjent ugyldig, påbyr Kirkerådet omvalg. Kirkerådet kan i særlige tilfeller påby omvalg i hele bispedømmet selv om feilen ikke gjelder alle soknene i bispedømmet.

§ 15-3. Gjennomføring av omvalg

- (1) Ved omvalg benyttes manntallet fra det opprinnelige valget. Manntallet skal oppdateres og feil rettes.
- (2) Dersom det er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig gjennomføring av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i disse regler.

Kapittel 16. Nytt valgoppgjør i perioden. Suppleringsvalg

§ 16-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette bispedømmerrådet dersom en plass i menighetsrådet blir ubesatt. Bispedømmerrådet kan påby nytt valgoppgjør. Tilsvarende gjelder når en vararepresentantplass blir ubesatt, dersom lederen i menighetsrådet finner dette nødvendig.

§ 16-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmerråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerrådet skal underrette Kirkerådet dersom en plass i bispedømmerrådet blir ubesatt. Kirkerådet kan påby nytt valgoppgjør. Tilsvarende gjelder når en vararepresentantplass blir ubesatt, dersom lederen i bispedømmerrådet finner dette nødvendig.

§ 16-3. Suppleringsvalg til menighetsråd i valgperioden

Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerrådet samtykke i at det holdes suppleringsvalg etter nærmere bestemmelser som bispedømmerrådet fastsetter. Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.

§16-4. Suppleringsvalg til bispedømmerråd i valgperioden

- (1) Er antallet av vararepresentanter eller av en gruppes vararepresentanter blitt utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen. Gruppen underretter deretter bispedømmerrådet, som velger vedkommende som vararepresentant dersom valgbarhetsvilkårene er oppfylt.
- (2) Er valget holdt som flertallsvalg, utpekes kandidaten til den ledige plassen av bispedømmerrådet.

Kapittel 17. Forskjellige bestemmelser

§ 17-1. Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell

Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell etter at valget er over, skal skje i henhold til arkivlovens bestemmelser og forskrift gitt i medhold av denne.

§ 17-2. Taushetsplikt

- (1) Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt gjelder tilsvarende ved kirkelige valg.
- (2) En person som assisterer en velger ved stemmegivningen og får kjennskap til hvordan vedkommende har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 17-3. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.
- (2) Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.
- (3) Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg av menighetsråd.

§ 17-4. Kategorialmenigheter

Reglenes bestemmelser om valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.

§ 17-5. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Samtidig oppheves regler 8. april 2014 nr. 1369 for valg av menighetsråd og regler 8. april 2014 nr. 1370 for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

1 a. På nominasjonskomiteens liste skal det ikke være anledning til å gi stemmetillegg. Ved opptelling innføres i stedet en ordning med sperregrense på fem prosent for personlige stemmer. Kirkerådet får fullmakt til å utforme den endelige ordlyden i regelverket på dette punktet.

2. Kirkemøtet vedtar følgende endring i *Kirkemøtets forretningsorden*:

§ 1-4 første ledd skal lyde:

Med tale- og forslagsrett møter:

- leder av Mellømkirkelig råd, såfremt vedkommende ikke er valgt medlem av Kirkemøtet,
- 4 representanter for Ungdommens kirkemøte,
- 1 representant for hver av de tre teologiske fakultetene, oppnevnt av fakultetet selv,
- første varamedlem for døvemenighetenes medlem i Oslo bispedømmeråd, og
- avtroppende medlemmer av Kirkerådet.

Endringen trer i kraft straks.